

Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną dotyczącą prawa do świadczenia pielęgnacyjnego w sytuacji, gdy opiekun osoby niepełnosprawnej pobiera jednocześnie rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Orzeczenie wpisuje się w ugruntowaną już linię orzeczniczą, zgodnie z którą beneficjent musi dokonać wyboru jednego ze świadczeń poprzez zawieszenie renty bądź rezygnację z przyznanego świadczenia pielęgnacyjnego.

Stan faktyczny sprawy dotyczył skarżącego, który pobiera rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, a jednocześnie wystąpił o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego w związku z koniecznością sprawowania opieki nad małżonką legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Organ administracji odmówił przyznania świadczenia, a Samorządowe Kolegium Odwoławcze utrzymało tę decyzję w mocy.

W toku postępowania skarżący argumentował, że przysługuje mu prawo do otrzymywania świadczenia pielęgnacyjnego w kwocie odpowiadającej różnicy pomiędzy wysokością tego świadczenia a pobieraną rentą. Organy administracji wskazały jednak na brak podstaw prawnych do takiego rozwiązania i wezwały skarżącego do przedstawienia decyzji o zawieszeniu wypłaty renty. Skarżący nie przedłożył wymaganych dokumentów, co przesądziło o odmowie.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych świadczenie pielęgnacyjne przysługuje osobom rezygnującym z pracy zarobkowej w celu opieki nad osobą niepełnosprawną. Jednak art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy wyłącza możliwość pobierania tego świadczenia w sytuacji, gdy opiekunowi przysługuje m.in. prawo do renty.

Początkowo w orzecznictwie stosowano literalną wykładnię, uznając, że renta zawsze wyklucza świadczenie pielęgnacyjne. Zmiana nastąpiła po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 26 czerwca 2019 r. (sygn. SK 2/17), w którym stwierdzono niezgodność przepisu w zakresie, w jakim pozbawiał on prawa do świadczenia osoby pobierające rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. TK wskazał, że takie rozwiązanie narusza zasadę równości, ponieważ sytuacja opiekunów-rencistów jest tożsama z sytuacją osób, które rezygnują z pracy zawodowej w celu sprawowania opieki.

NSA w komentowanym wyroku podkreślił, że choć renta nie może automatycznie wykluczać prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, to przepisy nie przewidują mechanizmu „wyrównania” polegającego na przyznaniu świadczenia w kwocie różnicy pomiędzy świadczeniami. Zgodnie z obowiązującym prawem, osoba zainteresowana musi dokonać wyboru, składając do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniosek o zawieszenie wypłaty renty na podstawie art. 103 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dopiero wtedy znika przeszkoda do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego.

Sąd powołał się przy tym na utrwalone orzecznictwo, m.in. wyrok z 23 listopada 2023 r. (I OSK 1948/22), zgodnie z którym świadczenie pielęgnacyjne ma ustawowo określoną wysokość i nie może być modyfikowane przez organy administracji. Brak jest podstaw do ustalania świadczenia w formie częściowej czy uzupełniającej.

Komentowane rozstrzygnięcie potwierdza, że w przypadku zbiegu prawa do renty i prawa do świadczenia pielęgnacyjnego opiekun nie może otrzymywać obu świadczeń jednocześnie, ani żądać „wyrównania” różnicy pomiędzy nimi. Jedyną możliwością jest wybór jednego z nich poprzez zawieszenie wypłaty renty bądź rezygnację z ubiegania się o świadczenie pielęgnacyjne.

NSA: Zawieszenie prawa do renty celem uzyskania prawa do wyższego świadczenia pielęgnacyjnego

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: piątek, 10, październik 2025 09:50

Patrycja Grebla-Tarasek

Odsłony: 869

NSA zaakcentował, że choć wyrok TK z 2019 r. złagodził literalne rozumienie art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy o świadczeniach rodzinnych, to nie zmienił faktu, że system prawny nie przewiduje kumulacji świadczeń ani ich częściowego łączenia. Interpretacja ta znajduje dziś jednolite potwierdzenie w orzecznictwie.

Wyrok stanowi istotny sygnał dla opiekunów osób niepełnosprawnych, aby uzyskać świadczenie pielęgnacyjne, muszą oni formalnie zrezygnować z pobierania renty, choć nie tracą prawa do niej jako takiego. Zawieszenie wypłaty renty eliminuje bowiem przeszkodę ustawową i otwiera drogę do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego w pełnej ustawowej wysokości.

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 17 września 2025 r., sygn. I OSK 1858/24

Źródło: [CBOSA](#)